

STRATEGISCH BELANG RAFFINAGE- EN BRANDSTOFFENSECTOR VOOR DE ENERGIEBEVOORRADING, VANDAAG EN MORGEN

ENERGIA

info@energiafed.be
Tel. 02/508.30.00

www.energiafed.be
X @energiafed

Onze sector produceert, stockeert en brengt multi-energieoplossingen op de markt voor het transport en de verwarming alsook grondstoffen voor de petrochemische sector. Met zowat de helft van de finale energievoorziening is ze een essentiële schakel in de energievoorziening van ons land. De raffinaderijen in ons land spelen hierbij een sleutelrol. Ze bevinden zich in een van de grootste petrochemische clusters van de wereld en beschikken over belangrijke troeven om een essentiële en blijvende rol in de energietransitie te kunnen spelen om de noodzakelijke brandstoffen en grondstoffen, ook van morgen, te leveren. In deze context, is de Clean Industrial Deal van essentieel belang om het transitietraject van de strategisch belangrijke raffinaderijsector, met het oog op bevoorradings- en energiezekerheid, alle kansen op slagen te geven.

De Belgische raffinaderijen kunnen in 2050 een blijvende rol spelen met de productie van koolstofarme en hernieuwbare brandstoffen voor het transport en grondstoffen voor de petrochemie

ENERGIA is de sectororganisatie in België van ondernemingen die multi-energieoplossingen aanbieden voor transport en verwarming alsook grondstoffen voor de petrochemische sector. Onze sector staat in voor ongeveer 50% van het finale energieverbruik in ons land.

Het bereiken van klimaatneutraliteit van de Europese Unie in 2050 vereist een gecoördineerde industriële strategie die de concurrentiekracht beschermt, investeringen stimuleert, industriële transformatie bevordert en de energiedrieluik 'duurzaamheid, betaalbaarheid en bevoorradingszekerheid' omarmt. Dit is essentieel voor een efficiënte transformatie van onze sector.

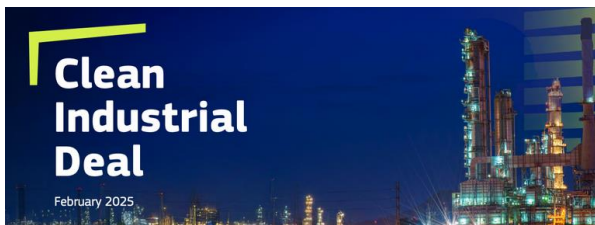
Rol van de raffinaderijen: Belgische studie

Hoe zullen de raffinaderijen in ons land er in 2050 mogelijk uitzien? Om deze vraag te beantwoorden heeft de federatie Energia een haalbaarheidsstudie uitgevoerd over een potentieel transformatietraject van de Belgische raffinaderijen naar 2050 toe. Ze beschrijft de mogelijke evolutie van de vraag naar transportbrandstoffen en grondstoffen voor de petrochemie om de duizenden producten in ons dagelijks leven te produceren op basis van een toenemend aandeel hernieuwbare en circulaire grondstoffen. Hiervoor is een stimulerend, stabiel, coherent, voorspelbaar rechtskader nodig om de transformatie mogelijk te maken, de noodzakelijke investeringen aan te trekken en om de competitiviteit van de ondernemingen te versterken.

CLEAN INDUSTRIAL DEAL... STRATEGISCHE RAFFINAGESECTOR

In de Clean Industrial Deal worden klimaat, circulariteit en concurrentievermogen samengebracht in één overkoepelend beleidskader. Hiervoor moet onze sector niet alleen als strategisch (o.a. voor de energiebevoorrading) worden erkend, maar is ook een duidelijke koersverandering nodig met een stimulerend beleidskader:

- Echte technologie-neutrale kostenefficiënte beleidsmaatregelen, wetenschappelijk gefundeerd en op basis van levenscyclusanalyses;
- Een grondige administratieve vereenvoudiging (inclusief de vergunningverlening) en een stimulerend beleidskader om investeringen aan te trekken;
- Reeds geïmplementeerde regelgeving dient geëvalueerd te worden op implementatiekosten en concrete impact op de concurrentiekracht van de ondernemingen.
- De inzet van financieringsmechanismen (zoals *Contracts for Difference*) om projectrisico's op te vangen.
- Geen goldplating.

BELANG VAN DE BELGISCHE RAFFINADERIJEN

De Belgische raffinaderijen hebben een strategische positie ter ondersteuning van de energiebevoorradingzekerheid en energietransitie. In een kleiner wordende Europese raffinagesector, zijn de Belgische raffinaderijen evenwel goed gepositioneerd in een van de grootste petrochemische clusters van de wereld om bij te dragen tot de energietransitie dankzij:

- Hun flexibiliteit om het toenemende aandeel en de diversiteit aan alternatieve grondstoffen te verwerken: biomassa, waterstof, kunststofafval, enz.
- Hun ideale positie in het hart van Europa om bijvoorbeeld de scheep- en luchtvaartsector met hernieuwbare energie te bevoorraden (o.a. Sustainable Aviation Fuel 'SAF', biobrandstoffen en e-fuels).

Raffinaderijen kunnen een vooraanstaande rol spelen in het ondersteunen en ontwikkelen van innovatieve

¹ e-fuels behoren tot de categorie van Renewable Fuels of Non-Biological Origin (RFNBO).

technologieën die bijdragen tot de decarbonisatie-doelstellingen:

- Het toenemend gebruik van biomassa;
- Het inzetten van groene waterstof als intermediair product voor het produceren van transportbrandstoffen zoals e-fuels¹;
- Chemische recyclage (via co-processing) van kunststofafval in raffinaderijen;
- Het toenemend gebruik van (groene) elektriciteit en biogas;
- De afvang van uitgestoten CO₂ en de berging ervan (CCS) of de omzetting (CCU) naar basismoleculen (zoals methanol).

STUDIE POTENTIEEL TRANSITIETRAJECT BELGISCHE RAFFINADERIJEN

Een recente haalbaarheidsstudie² over een mogelijk **transformatietraject van de raffinaderijen in België** toont aan dat deze een blijvende rol zouden kunnen spelen in 2050 met de productie van hernieuwbare brandstoffen (o.a. voor moeilijker te elektrificeren sectoren) en van hernieuwbare en circulaire grondstoffen voor de petrochemie.

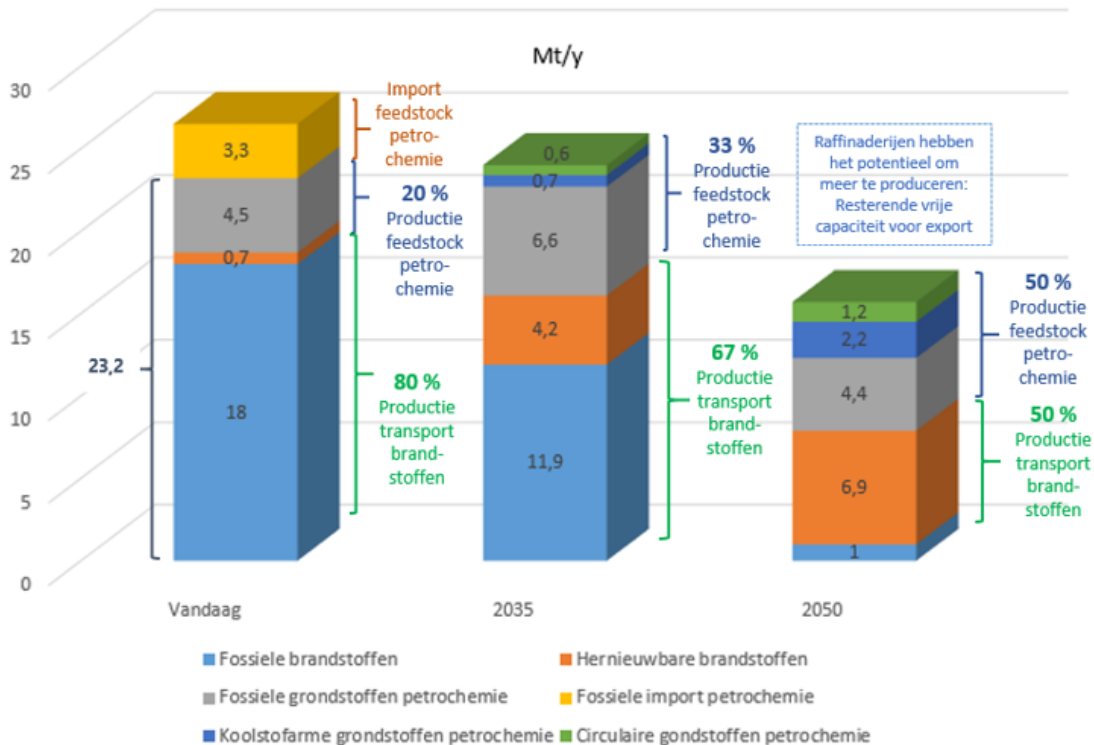
De Belgische raffinaderijen produceren jaarlijks zowat 31 miljoen ton afgewerkte producten

Wat is er nodig ?

- Een erkenning van alle koolstofarme waterstofproductie technologieën en CO₂ (industriële en biogene) voor hernieuwbare moleculen;
- Chemische recyclage van kunststof in raffinaderijen om een diversificatie aan grondstoffen mogelijk te maken.

² Studie gerealiseerd door Enersangi (2022-2024):

MOGELIJKE EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE VRAAG NAAR VLOEIBARE BRANDSTOFFEN VOOR WEGVERVOER, ZEE- EN LUCHTVAART EN NAAR VLOEIBARE PETROCHEMISCHE GRONDSTOFFEN NAAR 2050 TOE

Source: Enersangi based on sector aggregated data by Energia and Plastics Europe - Plastics Transition Roadmap
Assumptions: Belgian Transportation activity and Belgian Petrochem feedstock volume demand kept constant based on 2022 data towards 2050.

- De studie toont aan dat de vraag naar vloeibare transportbrandstoffen en grondstoffen voor de petrochemie in België zou kunnen evolueren van 26,5 miljoen ton/jaar (waarvan 23,2 Mt geproduceerd door de Belgische raffinaderijen³) vandaag naar 15,7 miljoen ton in 2050. Dit met een geleidelijke toename van het aandeel koolstofarme en hernieuwbare brandstoffen ten opzichte van het aandeel fossiele brandstoffen.
- Terwijl vandaag de raffinaderijen in ons land vooral transportbrandstoffen produceren (80%) beschrijft de studie een scenario met in 2050 een gelijk aandeel tussen transportbrandstoffen (daling t.o.v. vandaag) en grondstoffen voor de petrochemie. Dit is belangrijk voor het behouden van de productie in ons land van duizenden petrochemische producten uit ons dagdagelijks leven zoals kunststofvezels, medische apparatuur, geneesmiddelen, smartphones, fietsen, smeermiddelen, schoonheidsmiddelen, isolatiemateriaal, verf, windmolens, enz.
- De vraag naar transportbrandstoffen voor 18,7 Mt vandaag zou naar 7,9 Mt dalen in 2050 terwijl de vraag naar grondstoffen voor de petrochemie (7,8 Mt) in 2050 onveranderd zou blijven.
- De mogelijke investeringen binnen de raffinaderijen om deze transformatie naar 2050 toe mogelijk te maken worden geraamd op ongeveer 20 miljard euro.
- De studie toont aan dat tegen 2050, ongeveer 45% van de productie bestemd voor de petrochemie zou kunnen bestaan uit circulaire en hernieuwbare grondstoffen. Dit biedt kansen om het industrieel weefsel in Antwerpen als geïntegreerde petrochemische cluster te bestendigen en de bevoorradingszekerheid ervan te verzekeren.

De Belgische raffinaderijen kunnen ook nog in 2050 een belangrijke rol spelen om de energiebevoorrading van ons land te helpen ondersteunen

³ Vandaag wordt er 3,3 miljoen ton aan grondstoffen voor de petrochemie geïmporteerd.

NOOD AAN EEN STIMULEREND EN STABIEL RECHTSKADER

Een lange termijn stabiel, consistent en stimulerend beleidskader is nodig om investeringen in emissie-reducerende technologieën in de raffinaderijen aan te moedigen.

- Om toekomstige doorbraaktechnologieën alle kansen te geven, is **technologieneutraliteit** essentieel. Alle lagere emissie-technologieën moeten een kans krijgen.
- Europa erkent 'Carbon Capture Storage and Utilisation' (CCSU) als een strategische 'net zero' technologie. Ook in ons land moeten investeringsstimulansen worden gecreëerd om de ontwikkeling ervan te versnellen en te versterken.
- Het verminderen van de regelgevingsdruk en een transparant, stabiel en duidelijk **vergunningbeleid** zijn van cruciaal belang om belangrijke en noodzakelijke investeringen aan te trekken.
- Financiering: inzetten van mechanismen om de financiële risico's te beperken (bv. 'Carbon Contracts for Difference').
- Geen goldplating.

VERSTERKING CONCURRENTIEPOSITIE RAFFINADERIJEN...WAT IS ER NODIG ?

- De nodige infrastructuur voor CO₂-opvang, elektriciteit, waterstof en andere hernieuwbare energieoplossingen ontwikkelen via partnerschappen met landen zoals Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Noorwegen. Raffinaderijen kunnen hiertoe bijdragen.
- Het industrieel beleid zou 'co-processing'⁴ (biobrandstoffen, kunststofafval en RFNBO's⁵) moeten ondersteunen. Dit kan de energietransitie versnellen.
- Toenemende elektrificatie vereist een toenemende beschikbaarheid van **hernieuwbare elektriciteit**. Om

⁴ Co-processing verwijst naar het gelijktijdig verwerken van fossiele en hernieuwbare grondstoffen in bestaande raffinage-installaties

een veelheid aan sectoren te elektrificeren zal tegen 2050, 10 keer meer groene elektriciteit moeten worden geproduceerd dan vandaag.

- De Europese industrie wordt geconfronteerd met een concurrentienadeel in termen van energie- en CO₂-kosten. Een adequate bescherming tegen carbon leakage is essentieel, met een CBAM ook gericht op export. Binnen Europa moet ook goldplating van lidstaten vermeden worden om een level playing field tussen de lidstaten te garanderen.
- Wij erkennen het belang van de CSDD⁶ regelgeving. De toenemende regelgevingsdruk zou de concurrentiepositie van de Europese bedrijven echter niet mogen verzwakken;
- Raffinaderijen vormen de basis van de petrochemische industrie en kunnen een sleutelrol spelen in de circulaire economie via chemische recycling van kunststoffen.

➤ **ENERGIEZEKERHEID:** Moleculen blijven nodig voor transport (weg-, maritiem- en luchtvaarttransport) ook voor de petrochemie. Geleidelijk overstappen naar geavanceerde biobrandstoffen en hernieuwbare grondstoffen versterkt onze strategische autonomie en onze bevoorradingszekerheid.

➤ **ECONOMISCHE STABILITEIT:** De raffinage-industrie ondersteunt werkgelegenheid, innovatie, toegevoegde waarde en export van ons land.

➤ **EERLIJKE CONCURRENTIE:** Een gelijk speelveld binnen de interne Europese markt alsook inzake de Europese staatssteunregels bevordert de concurrentie.

➤ **ENERGIETRANSITIE:** Een duidelijk stimulerend en stabiel beleidskader is essentieel om noodzakelijke investeringen (o.a. van buiten Europa) voor de energietransitie te mobiliseren.

➤ **DUURZAME WELVAART:** een sterk industrieel beleid waarbij kostenhandicaps worden aangepakt, regelgevingsdruk wordt verminderd, innovatie wordt gestimuleerd, rechtszekerheid bestaat, een aangepast en kwaliteitsvol onderwijs wordt aangeboden zorgen voor duurzame welvaart en jobs.

⁵ Advanced biofuels and Renewable Fuels of Non-Biological Origin

⁶ Corporate Sustainability Due Diligence Directive